

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์

หลักกฎหมายอาญาที่ว่าบุคคลจะแก้ตัวว่าไม่รู้กฎหมายไม่ได้
: ศึกษากระทบในการบังคับใช้กฎหมายและแนวทางแก้ไข

ชื่อผู้เขียน

พันตำรวจตรี สมคิด แก้วศักดิ์

หลักสูตร

นิติศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชากฎหมายอาญา)

คณะกรรมการที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร. อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ

ประธานกรรมการ

รองศาสตราจารย์ เฉลา ศิริเจริญ

กรรมการ

อาจารย์ กุลพล พลวัน

กรรมการ

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบของความรู้กฎหมายที่มีต่อการบังคับใช้กฎหมาย และเพื่อเสนอแนะแนวทางแก้ไขผลกระทบของความรู้กฎหมายที่มีต่อการบังคับใช้กฎหมาย

ผลการศึกษาพบว่า ประเทศหรือสังคมย่อมมีผู้คนเป็นจำนวนมากที่อาศัยอยู่ร่วมกัน จึงต้องมี กฎ ระเบียบของสังคม เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยภายในสังคมนั้น ๆ รัฐจึงจำเป็นต้องออกกฎหมายเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อย กฎหมายอาญาซึ่งถือว่าเป็นระเบียบของสังคม ผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายอาญาก็จะต้องมีความผิด ซึ่งความรับผิดชอบทางอาญาตามโครงสร้างของกฎหมายแล้ว ผู้กระทำความผิดจะต้องกระทำความผิดประกอบภายนอก, ภายในของความผิดนั้นๆ, การกระทำไม่มีกฎหมายยกเว้นความผิด และยกเว้นโทษ กฎหมายแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ 1) Mala in se คือ กฎหมายที่เป็นความผิดในตัวเอง เช่น ฆ่าผู้อื่น, ลักทรัพย์, ทำร้ายร่างกายผู้อื่น เป็นต้น 2) Mala Prohibita คือ กฎหมายที่เป็นความผิดเพราะกฎหมายห้าม ซึ่งรัฐตรากฎหมายออกมาใช้บังคับเป็นจำนวนมาก เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยในสังคม ทำให้ประชาชนไม่อาจรู้ได้ทั้งหมด เพราะขาดความรู้การศึกษาทั่วไป, ความไม่รู้หนังสือกับความไม่รู้กฎหมาย และการประชาสัมพันธ์กฎหมาย ประชาชนจะกล่าวอ้างความไม่รู้กฎหมายเพื่อให้พ้นความรับผิดชอบทางอาญาไม่ได้ แต่ประชาชนไม่

สามารถทราบหรือทราบแต่ก็ไม่สามารถรู้และเข้าใจกฎหมายได้ทั้งหมด เพราะประชาชนมิได้เป็นผู้
ออกกฎหมายหรือมีส่วนร่วมในการออกกฎหมายเป็นลักษณะบังคับให้ประชาชนต้องรู้กฎหมาย แต่
กฎหมายมีผลบังคับใช้กับประชาชน ประชาชนจึงรู้สึกเหมือนถูกบังคับ ขาดข้อโต้แย้งหรือขาดการ
มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในสังคม เมื่อไม่รู้และกระทำผิดไปจนสามารถแสดงพยาน
หลักฐานต่อศาล และศาลเชื่อว่าผู้กระทำผิดไม่รู้กฎหมาย แต่ก็ยังถูกลงโทษเพียงแต่โทษนั้นจะน้อย
กว่าที่กฎหมายกำหนดเท่านั้น จึงเกิดผลกระทบต่อการบังคับใช้กฎหมาย ได้แก่ผลกระทบต่อรัฐใน
การรักษาความสงบเรียบร้อย ความมั่นคงของประเทศ ผลกระทบต่อประชาชนด้วยกันเอง เพราะ
อาจมีการละเมิดสิทธิเสรีภาพกันมากขึ้น อาจชักนำไปสู่ความขัดแย้งในสังคม เป็นภาระแก่รัฐใน
การป้องกันอาชญากรรม การจัดหางบประมาณสำหรับบริหารกระบวนการยุติธรรม ผลกระทบ ต่อ
ผู้กระทำผิด ถูกจำกัดสิทธิเสรีภาพระหว่างการดำเนินคดีเป็นต้น จึงได้เสนอแนะแนวทางแก้ไขเพื่อ
ลดความรุนแรงของกฎหมายที่ลงโทษผู้กระทำผิดโดยความไม่รู้กฎหมาย ดังนี้ 1) ศาลอาจใช้
ดุลพินิจรอการลงโทษผู้ไม่รู้กฎหมายได้ตามประมวลกฎหมายอาญา 2) หลีกเลี่ยงการนำตัวผู้กระทำ
ผิดไปลงโทษในชั้นศาล 3) นำวิธีการไกล่เกลี่ยเพื่อตกลงกันของผู้กระทำผิดที่ไม่รู้กฎหมายกับ
ผู้เสียหายในคดีอาญามาใช้ การทำให้ประชาชนรู้กฎหมายมากขึ้น เผยแพร่กฎหมายอย่างกว้างขวาง
ถ้าประชาชนรู้กฎหมายมากขึ้นก็จะเป็นผลดีต่อการบังคับใช้กฎหมาย

คำสำคัญ: หลักกฎหมายอาญา / การบังคับใช้กฎหมาย

Thesis Title	The Study of the Impact of “Ignorantia Juris Non Excusat” on Law Enforcement Apparatus and Remedies	
Author	Police Major Somkid Kaewsak	
Degree	Master of Law (Criminal Law)	
Supervisor Committee	Asst. Prof. Apiret Peysiri	Chairperson
	Asst. Prof. Daecha Siricharoen	Member
	Lecturer Kulpon Ponwan	Member

ABSTRACT

The thesis is aimed to study the effect of no law that unable to rule by law and suggest the methods to solve the effect of no laws that unable to rule by law.

The study has found the countries or societies would be composited from massive number of people living together. So every society need to have own law and regulation to keep its peace. Criminal is an order of societies. Person who breaks the criminal law will be guilty. According to admit one’s mistake of criminal laws there must be altogether both internal and external commit mistake of offender in particular mistake. The actions that no exempt mistake law and omit mistake. There are two kinds of law 1) Mala in se is the law that guilt by itself example kills others. robs. And injures. 2) Mala prohibita is the law that guilt because law is prohibita. Which government will promulgates much number of laws to keep the peace in society and citizen might not know all those laws due to lack of general knowledge, illiteracy, unknown laws, and publicize the law. Citizen will not be exempt from guilt of criminal law by claim that don’t know about the laws. But citizen will not able to know or understand all laws because the laws are not promulgated by citizen even involvement. This is imposed citizen to know about the

laws. The laws are existed to use citizen and citizen might they are imposed without argument or opinion involvement in society. Once citizen don't know and commit guilt and show the evidence to court that offender does not know the law and obtain the punishment less than laws that imposed. This is effect to rule by laws such as effect to the state in keep peace, stable of country, effect to among citizen due to there might be infringed more, lead to controversial and being burden for government to prevent the criminal and funding budget for justice process that effect to offender, restrict the offender's right and liberty during prosecution. This thesis is to suggest the methods to solve and reduce the seriousness of laws to punish the offender that don't know the law such as 1) Court might use the proper decision to exempt punishment for offender who doesn't know the law that according to criminal code 2) Avoid bringing offender to punish at court stage 3) To use compromise method in criminal case between offender who does not know the laws and wound. Encourage citizen to know law better by broadcast the laws. The offender who doesn't know the law should not deserve to obtain the punishment. If citizen know the laws better it will help in rule by law.

Keywords: criminal law / law enforcement